

תורתך שאלתי

עיון בפרשת השבוע דרך שאלות ותשובות

בעלון זה מגוון שאלות ועליהן מקבץ תשובות מתוך הספר 'תורתך שאלתי', מבית אחת שאלתי

גליון מס' 163 לפרשת תולדות תשפ"ה

וַיֹּאמֶר אֶל תִּירַד מִצְרַיִמָּה (כו, ב)

מדוע יצחק רצה לרדת למצרים?

מדרש אגדה: "מכאן אתה למד שהיה בדעתו לירד למצרים, כמו שעשה אברהם אביו שהלך למצרים מפני הרעב".
רד"ק: משום שבמצרים היה שובע גדול יותר משאר הארצות, בגין הנחר שמשקה אותה.
חזקוני: יצחק סבר שמיד אמורה להתחיל גלות מצרים.
ספורנו: בגלל מחסור בשטחי מרעה לצאנו.

וְכָל הַבָּאֵרֹת אֲשֶׁר חָפְרוּ עֲבָדֵי אָבִיו בְּיַמֵּי אֲבָרְהָם אָבִיו סִתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים (כו, טו)

מה היתה דעת אבימלך על כך?

ספורנו: אבימלך הגן על יצחק ואסר עליהם להזיק לו, באמרו 'הִלְנַעַץ בְּאִישׁ הַזֶּה וּבְאִשְׁתּוֹ מוֹת יוֹמָת'.
אלשיך: אבימלך רצה שיצחק יעזוב את ממלכתו, אך לא היה לו נעים לומר זאת, והניח לבני עמו לסתום את הבארות ולהציק לו, מעין "הסכמה שבשתיקה", כדי שילך מהם.

וַיְהִי כִּי זָקַן יִצְחָק... וַיִּקְרָא אֶת עֶשָׂו בְּנוֹ הַגָּדֹל (כו, א)

האם יצחק ידע ממכירת הבכורה?

בכור שור: כנראה שידע, שהרי אמר לעשו שרוצה לחלק בעצמו את שאמור לקבל, משום שאם ימות, עשו יפסיד הכל, לאחר שיעקב קנה ממנו את הבכורה, ויטול את השררה כולה ועיקר הנכסים.

אור החיים: כנראה שלא ידע, שהרי אם היה יודע, היה מברך את יעקב.

כתב סופר: לא ידע. נודע לו לראשונה, כשעשו אמר לו: 'וַיִּעְקְבֵנִי זֶה פְּעַמִּים אֶת בְּכֹרְתִי לָקַח וְהִנֵּה עֹתָה לָקַח בְּרַכְתִּי'.

ועשה לי מטעמים ואכלה ואבֶּרְכְּכָה (כו, ז)

מדוע בסוף המילה 'ואבֶּרְכְּכָה' נכתבה ה'?

פסיקתא זוטרתא: "מלא על שם העולם הזה שנברא בה", לכך הוסיף לו ה' 'וַאֲבָרְכְּכָה', שיתברך בזה ולא לעתיד".

וַיֵּצֵא הָרֵאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי כֶּלּוּ פְּאֶדְרֵת שְׁעָר

וַיִּקְרָאוּ שְׁמוֹ עֶשָׂו (כה, כה)

מדוע קראו לו בשם זה?

פסיקתא זוטרתא: "לשון עשב, שהיה דומה לבהמה שהיא אוכלת עשב. דבר אחר, שהיה מלא שער כשדה שהיא מלאים עשבים".

מדרש שכל טוב: "עושה שוא, הוא שוא, ואלוהותו שוא".
ואַחֲרַי כֹּן יֵצֵא אָחִיו וַיְדוּ אַחְזָת בְּעֵקֵב עֶשָׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב (כו, כו)

מי קרא לו יעקב?

מדרש אגדה: הקב"ה קראו יעקב, על שם שאחז בעקב. **רש"י:** אביו קרא לו יעקב, על שם אחיזת העקב.
רבי חיים קניבסקי: אברהם קרא לו בשם, (בספרו 'למכסה עתיקי' מביא בשם הרוקח).

וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת עֶשָׂו כִּי צִיד בָּפִיו (כה, כח)

האם יצחק הבחין וידע מיהו עשו?

רד"ק: יצחק היה זקן ובא בימים, וכחו עיניו וישב בביתו, והיה מתפתה מהציד שהביא לו עשו בכל יום.

מלבי"ם: ודאי שידע, שהרי ראה את נשותיו, כפי שכתוב 'וַתִּהְיֶינָּה מֵרַת רוּחַ לְיִצְחָק וּלְרַבְקָה', וייעד לו את הברכות שעניינם עסק בברכות העולם הזה. הבין שאינו ראוי לקבל את ברכות אברהם.

וַיִּלְךָ יִצְחָק אֶל אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ פְּלִשְׁתִּים גִּרְרָה (כו, א)

מי היה אבימלך?

אונקלוס: "דהות בין אבהתנא ביננא ובינד", היה זה בנו של אבימלך שכתר עם אברהם ברית.

רד"ק: לא היה זה אבימלך שהיה בימי אברהם (אילו היה זה אותו אבימלך, לא היה שואלו 'ואיך אמרת...'), שהרי היה זוכר את התקדים שהיה בענין שרה). רוב מלכי ארץ פלשתים נקראו בשם אבימלך, גם בימי דוד ('לְדָוִד... לְפָנַי אֲבִימֶלֶךְ', תהילים לד, א).

בכור שור: אבימלך שהיה בימי אברהם, וכתר איתו ברית.

לקבלת "טעימה", קבצים לדוגמא מספרי 'תורתך שאלתי'

נא לשלוח את המילה 'דוגמא' למייל office@shaalti.co.il

לקבלת הגליון נא לשלוח את המילה 'מעוניין'

במייל office@shaalti.co.il

**וַיִּמְשְׁחוּ וַיֹּאמְרוּ הַקָּל קוֹל יַעֲקֹב וְהַיְדִים
יְדֵי עֵשָׂו (כז, כב)**

לאחר שהתלבט אם זה יעקב או עשו, מדוע הכריע שזה עשו?

רשב"ם: הואיל והיו תאומים, תלה יצחק שכנראה הקולות שלהם דומים במקצת זה לזה.

אור החיים: יצחק הבין שקול יכול להשתנות, כמו גם יתכן מצב שבו הוא לא ישמע כראוי מחמת זקנותו, בניגוד לתחושה, הרגשת שערות הידים הוא סימן מובהק.

וַיֹּאמְרוּ עֵשָׂו בְּלָבוֹ יִקְרְבוּ יָמֵי אָבֶל אָבִי וַאֲהַרְגָה אֶת יַעֲקֹב אָחִי (כז, מא)

מדוע עשו החליט להמתין?

מדרש רבה (סז, ח): "אם הורגו אני, יש שם ועבר יושבין עלי בדין ואומרים לי: למה הרגת את אחיך? אלא הריני הולך ומתחתן לישמעאל והוא בא ועורר עמו על הבכורה והורגו, ואני עומד עליו כגואל הדם והורגו ויורש אני שתי משפחות". **פסיקתא זוטרותא:** "שלא להעציב את אביו".

רבינו בחיי: עשו חשש שמא הברכה תיהפך לקללה. **כלי יקר:** עשו ידע שכשזרעו של יעקב יתבטל מהתורה, תמשול בו חרבו, לכן אמר 'יקרבו ימי אבלי אבי', שבימי אבלי, אסור יהיה לו לעסוק בתורה, שלא יהיה 'הקל קול יעקב', ולא יהיה לו מגן, ואז יאחרנה את יעקב אחי.

לקבלת "טעימה", קבצים לדוגמא מספרי 'תורתך שאלתי' נא לשלוח את המילה 'דוגמא' למייל office@shaalti.co.il

**וַיְהִי לוֹ מִקְנֵה צֹאן וּמִקְנֵה בָקָר וְעֶבְדָּה
רָבָה וַיִּקְנְאוּ אֹתוֹ פְּלִשְׁתִּים (כז, יד)**

מדוע כתוב בנפרד, 'מקנה צאן' ו'מקנה בקר'?

משך חכמה: מפני שיצחק חידש מצות מעשר, ומעשר בהמה מתעשר בנפרד ממקנה צאן. היה לו "מקנה צאן" בפני עצמו "ומקנה בקר" בפני עצמו, כדי להפריש מכל סוג.

וַיִּקְרָא אֶתְהָ שְׁבַעָה עַל פֶּן שֵׁם הָעִיר בְּאֵר שָׁבַע עַד הַיּוֹם הַזֶּה (כז, לג)

מה חידש יצחק בקריאה זו, והרי קראו לה באר שבע עוד בימי אברהם?

רשב"ם: אין זו אותה באר שבע שגר בה אברהם. היו 2 ערים שנקראו בשם באר שבע, כפי שכתוב 'ויבא באר שבע אשר ליהודה' (מלכים א' יט, ג).

בכור שור: בימי אברהם קראו רק למקום באר שבע, ובימי יצחק התחדש שלכל העיר קראו בשם באר שבע.

וּרְבֵקָה אָמְרָה אֶל יַעֲקֹב בְּנֵה לֵאמֹר (כז, ו)

מה הדגישה התורה בהוספת המילה 'בנה', הרי גם עשו היה בנה?

מדרש אגדה: "וכי עשו גם כן לא היה בנה? אלא שיעקב שומע היה אל אביו ואל אמו, שנאמר 'וישמע יעקב אל אביו ואל אמו', ועשו לא היה שומע אלא לאביו, לפיכך קראתו 'בנה'".

וַתִּקַּח רְבֵקָה אֶת בְּגָדֵי עֵשָׂו... וַתַּלְבֵּשׁ אֶת יַעֲקֹב בְּנֵה הַקָּטָן (כז, טו)

מדוע רבקה הלבישה את יעקב?

אור החיים: היא התאימה את הבגדים הגדולים למידותיו. **הכתב והקבלה:** יעקב לא רצה לרמות את אביו ועל כן לא לבש בעצמו את הבגדים, אלא נתן לאמו להלבישו.

לקבלת הגיליון נא לשלוח את המילה 'מעוניין' במייל office@shaalti.co.il

נתקע? בלי דבר תורה בשולחן השבת?
רוצה להכין שיעור תורה מקיף ומרתק בקלות?

כולם שו"תפים בשולחן השבת!

בא להעשיר את השיח התורני
סביב שולחן שבת עם כל המשפחה!

עם 'תורתך שאלתי' אק יותר שאלות!

הרב חגי לוסקי מוצה ומחבר ספרים רבי מבר מצני פריצת דור בלימוד פרטיות התורה בדרך שאלות ותשובות

הזמינו עכשיו והספרים בדרך אליכם:

היכנסו לחצר: shaalti.co.il
בפניל: office@shaalti.co.il
בטלפון: 052-9453811

הד מורה חוקייה מבינים אחת. שאלתי

הספרים שיעשירו וירוממו את שולחן השבת שלכם

מעוניינים לשדרג את שולחן השבת?

חוויה בשולחן שבת

העלון שיסייע לכם ללמוד עם הילדים את פרשת השבוע בשולחן השבת

לקבלת 'חוויה בשולחן שבת' שלחו את המילה 'חוויה' למייל Office@shaalti.co.il או לטלפון 052-9453811